ЧЕСТЬ І СЛАВА ТОБІ – УКРАЇНО!

Військовий інститут Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

УНІВЕРСАНТ

Спецвипуск жовтень 2013

Привітання керівництва з нагоди ювілею
с. 3

Згадуємо історію, крокуємо в майбутнє
с. 4

Університет визначив життєвий шлях полковника В.Л.КИРИКА
с. 7

ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ ГІДНО ПРОДОВЖУЄ СЛАВНІ ТРАДИЦІЇ

ПРИВІТАННЯ РЕКТОРА КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Щиро вітаю ветеранів Військового інституту, військовослужбовців та працівників з нагоди святкування 80 річниці з дня заснування військової підготовки у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Військовий інститут – один із провідних навчальних закладів України, в якому свято зберігаються й примножуються традиції Збройних Сил, здобутки вищої освіти України.

Навчально-виховний процес здійснюють науково-педагогічні працівники, які мають великий досвід наукової, педагогічної роботи та служби в Збройних Силах. Їх творча діяльність й ініціатива, наполеглива й відповідальна праця дає можливість забезпечити високий рівень підготовки офіцерських кадрів, створити в інституті сучасну навчально-матеріальну базу, налагоджену ефективну навчальну та науково-дослідну роботу на сучасному рівні.

Військовий інститут – унікальний підрозділ, перший навчальний заклад такого типу в незалежній Україні. Ви маєте гідну історію та значні надбання, готуєте військових фахівців за найкращими світовими стандартами. Про це свідчать численні нагороди на різних конкурсах.

Вітаю ветеранів, офіцерів, працівників Збройних сил України, курсантів, студентів Військового інституту зі святом і висловлюю глибоку переконаність, що ви й надалі будете своєю натхненною працею продовжувати славетні традиції військової школи навчання та виховання, сприятимете зміцненню оборонного потенціалу України!

Бажаю вам і вашим сім'ям добра й злагоди, творчої наснаги, оптимізму та нових досягнень у справі підготовки висококваліфікованих офіцерських кадрів!

Ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Л.В. Губерський

ПРИВІТАННЯ КЕРІВНИЦТВА МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Сьогодні Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка відзначає 80 річницю з дня свого заснування.

Шлях від кафедри до сучасного військового навчального підрозділу вищого навчального закладу був довгим і складним. За роки існування інституту викладачі та студенти пройшли крізь буремні роки Великої Вітчизняної війни, важкі роки післявоєнної відбудови. Інститут декілька разів зазнавав реформувань та реорганізацій.

Усі ці роки Військовий інститут був тісно пов'язаний з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, професорсько-викладацький склад якого й сьогодні відіграє важливу роль у формуванні свідомості та професіоналізму майбутніх офіцерів. Інтегрування Військового інституту в Національний університет імені Тараса Шевченка є яскравим прикладом інтеграції системи військової освіти в загальнодержавну систему освіти в Україні. Зі словами вдячності, згадуємо сьогодні викладачів та студентів інституту, які загинули, захищаючи Батьківщину у роки Великої Вітчизняної війни. Неможливо не згадати ветеранів війни та ветеранів військової служби, які в різний час проходили військову службу та працювали в інституті, багато з яких і зараз залишаються в строю.

Звертаюсь до всього особового складу Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Ваша наполеглива праця, плідна науково-освітня діяльність, високі показники в навчанні та дисципліні зробили Військовий інститут таким, яким він є сьогодні. Саме вам належить і надалі підтримувати та примножувати славні традиції освітньої діяльності в інституті, адже умови сучасності не дозволяють залишатися на одному місці й вимагають постійного, якісного вдосконалення, виходу на нові рубежі.

Хочу висловити глибоку вдячність особовому складу Військового інституту за відданість і наполегливість, за розумну ініціативу й працелюбність.

Бажаю всім вам добра й злагоди, творчості й натхнення у виконанні службових обов'язків в ім'я нашої Батьківщини!

Перший заступник Міністра оборони України О.М.Олійник

ЗГАДУЄМО ІСТОРІЮ, КРОКУЄМО В МАЙБУТНЄ

Військова підготовка студентів у Київському університеті почалася в **1933** році. Перша військова кафедра мала всього 23 викладачі і готувала командирів артилерійських взводів, льотчиків-спостерігачів і медсестер. З **1937** року позавійськову підготовку в університеті було відмінено, і військова кафедра почала готувати молодших командирів за фахом снайпер, ручний і станковий кулеметник.

Студенти Київського державного університету. 1936 р.

З початком Великої Вітчизняної війни військова кафедра в університеті ліквідується, викладачі й студенти призовного віку відбувають на фронт.

У **1949** році в університеті вводиться військова підготовка для студентів фізичного та радіофізичного факультетів за фахом "радіолокаційні станції" і створюється цикл (РЛС). Того ж року починається і підготовка студентів факультету іноземних мов і створюється цикл військового перекладу. В цей період існував також третій цикл – артилерійський. **1960** рік – вводиться медична підготовка студенток гуманітарних факультетів за фахом "медична сестра". З **1962** року розпочинається військова підготовка студентів механіко-математичного факультету і створюється цикл (АСУ).

Німецький орел на головному корпусі Університету. 1942 р.

У **1963** році вводиться військова підготовка студентів факультету іноземних мов.

1965 рік – для студентів 10 факультетів (філологічного, філософського, історичного, географічного, геологічного, економічного, юридичного, хімічного, біологічного та журналістики) вводиться військова підготовка за фахом "командир мотострілецького взводу" та створюється цикл тактичної підготовки. **1969** рік – вводиться військова підготовка на циклі АСУ для студентів факультету кібернетики. У **1971** році вводиться військова підготовка для студентів факультету міжнародних відносин та міжнародного права на циклі військового перекладу.

1983 рік – військова кафедра реорганізується в Об'єднану військову кафедру. На той час на Об'єднаній військовій кафедрі було **7** військових циклів: автоматизованих систем управління, радіолокаційної техніки, загальновійськової підготовки, військового перекладу, тактичної підготовки, вогневої підготовки і військово-технічної підготовки, а також цикли цивільної оборони та медичної підготовки.

У **1991** році для вдосконалення військової підготовки студентів на базі Об'єднаної військової кафедри створено Відділення військової підготовки Київського університету імені Тараса Шевченка з двох факультетів: факультету військово-технічної підготовки та факультету військово-гуманітарної підготовки (пізніше військово-фінансової підготовки), які у свою чергу мали кафедральну структуру. Крім них, на Відділенні окремо існували кафедра тактики та оперативного мистецтва й кафедра автомобільної підготовки.

Важливою подією для Відділення став наказ Міністра оборони України й Міністра освіти України № **39/1** від **16** червня **1993** року про початок підготовки офіцерів кадру для Збройних Сил за чотирма напрямками: військовий картограф, військовий юрист, військовий перекладач, спеціаліст військово-фінансової служби, з **1997** року – військовий психолог, з **2000** року – політолог, а також офіцерів-слухачів фахівців фінансової служби. Постановою Кабінету Міністрів України від **21 січня 1998** року № **64** з метою подальшого вдосконалення системи підготовки фахівців для Збройних Сил та інших військових формувань Відділення Київського національного університету імені Тараса Шевченка перетворено у **Військовий інститут** Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Будівля військової кафедри до 1982 року (м. Київ, вул. Клименка)

2013 видався складним для військової освіти і науки. Багато зусиль керівництво, громадські організації доклали для збереження унікальної інтегрованої системи військової освіти. Програмою реформування військової освіти на період до 2017 року визначено, що Військовий інститут у майбутньому не змінюватиме свого статусу. У ВІКНУ буде припинено підготовку для Збройних сил України фінансистів, перекладачів, журналістів тощо, які за фахом близькі до цивільних спеціальностей. Залишиться підготовка військових фахівців для картографічних підрозділів та з питань міжнародної інформації. Курсанти, які навчаються на цей час у Військовому інституті, продовжать своє навчання. Випускникам буде присвоєно військове звання лейтенант, з подальшим направленням у війська. В інституті продовжиться і підготовка студентів за програмою підготовки офіцерів запасу.

СЛАВЕТНА ІСТОРІЯ ІНСТИТУТУ – ЦЕ ЛЮДИ, ЯКІ ЇЇ СТВОРЮВАЛИ

ОЧІЛЬНИКИ ВІЙСЬКОВОЇ КАФЕДРИ ТА ВІЙСЬКОВОГО ІНСТИТУТУ

1933-1936 рр. – комбриг Борисенко Леонід Ілліч
1936-1937 рр. – майор Брикін Микола Євстратович
1937-1941 рр. – полковник Точинський Микола Олександрович
1941-1943 рр. – Солодкий Анатолій Іванович
1943-1944 рр. – полковник Єлисєєв Іван Антонович
1944-1948 рр. – полковник Беліченко Павло Якович
1948-1950 рр. – генерал-майор Вахрамєєв Іван Михайлович
1950-1952 рр. – генерал-майор Кудрявцев Микола Миколайович
1952-1954 рр. – генерал-майор Морозов Павло Іванович
1954-1956 рр. – генерал-майор Лосєв Анатолій Іванович
1956-1958 рр. – полковник Скиба Григорій Петрович
1958-1961 рр. – полковник Кучеров Яків Олександрович
1961-1970 рр. – полковник-інженер Ємельянов Іван Михайлович
1970-1987 рр. – полковник-інженер Папушин Павло Андрійович
1987-2004 рр. – генерал-лейтенант Жуков Сергій Анатолійович
3 січня 2005 р. – генерал-майор Балабін Віктор Володимирович

комбриг
Борисенко
Леонід Ілліч

полковник
Беліченко
Павло Якович

генерал-майор
Вахрамєєв
Іван Михайлович

генерал-майор
Кудрявцев
Микола Миколайович

генерал-майор
Морозов
Павло Іванович

генерал-майор
Лосєв
Анатолій Іванович

полковник
Скиба
Григорій Петрович

полковник
Кучеров
Яків Олександрович

полковник-інженер
Папушин
Павло Андрійович

генерал-лейтенант
Жуков
Сергій Анатолійович

генерал-майор
Балабін
Віктор Володимирович

ЗВ'ЯЗОК ПОКОЛІНЬ ЗАХИСНИКІВ ВІТЧИЗНИ

У всі часи захищати рідну землю було справою честі й гідності, святим обов'язком кожного громадянина. Після Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років наші земляки змушені були нести службу в Єгипті, Іраці, С'єрра-Ліоне, Ефіопії, Анголі, Югославії, Лівані та інших державах.

Та найтривалішою і найтяжчою була військово-політична операція в Демократичній республіці Афганістан.

Сьогодні чимало учасників бойових дій, які з честю виконали свій військовий обов'язок, працюють серед нас. Їх бойовий досвід, загартованість, висока відповідальність і наполегливість допомагають бути дієвими і в цивільному житті. Президент України Віктор Янукович підписав указ № 329/2013 "Про проведення у 2014 році в Україні Року учасників бойових дій на території інших держав" з метою вшанування громадян, які виконували військовий обов'язок на території інших держав, сприяння поліпшенню соціального захисту таких громадян, їх сімей та з нагоди 25-ї річниці виведення військ колишнього СРСР з Республіки Афганістан.

За ініціативою Ради ветеранів Військового інституту заплановані та постійно проводяться з курсантами (студентами) зустрічі, семінари, круглі

столи за тематикою: «Україна у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років: минуле та сучасність», «Гарячі точки планети» та інше.

У День вшанування учасників бойових дій на території інших держав військовослужбовці Збройних сил України віддають данину пам'яті та шану ветеранам – живим і тим, хто передчасно відійшов у вічність.

Так зберігається спадкоємність поколінь захисників Вітчизни та історична пам'ять нашого народу.

Голова Ради ветеранів ВІКНУ
М.С. Дорохов

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ЖУКОВ С.А. – ПЕРШИЙ НАЧАЛЬНИК ВІЙСЬКОВОГО ІНСТИТУТУ

Моє знайомство з Сергієм Анатолійовичем Жуковим відбулося на початку літа 1982 року. Ми тоді були майорами. У нього виникла проблема з запуском двигуна власного автомобіля ВАЗ-2106. Я допоміг йому та проконсультував. Після цього випадку, зустрічаючись на кафедрі, він завжди дружелюбно йшов назустріч, протягуючи руку для привітання. Так у нас зав'язалися добрі, завжди теплі стосунки, які переросли в дружбу протягом більш ніж 22 років. Під час викладацької діяльності Сергій Анатолійович вже займався науковою роботою, часто виїжджав до військових частин для підтвердження своїх досліджень практикою. Вже тоді він вбачав перспективу подальшої служби в якості педагога, командира, керівника. Мені теж радив зайнятися науковою роботою і захищатися. Він був єдиним і першим викладачем на кафедрі, хто захистив дисертацію кандидата технічних наук. В подальшому очолив військову кафедру, Відділення військової підготовки та Військовий інститут і вже у якості начальника продовжував наукову діяльність та захистив докторську дисертацію. Його першим службовим автомобілем був ЗАЗ-Таврія, яким він керував самостійно. І це при зрості більше 190 см. Був такий випадок. Одного разу Сергія Анатолійовича зупинив працівник ДАІ і не повірив, що за кермом генерал. Вражено зауважив, що "генерали на "Тавріях" не їздять". Довелося показувати посвідчення.

Простота, доступність, великодушність завжди були притаманні йому. В кабінет до генерала Жукова С.А. можна було зайти в будь-який час будь-якому службовцю з навчально-допоміжного складу, не говорячи вже про офіцерів і підлеглих йому керівників кафедр, факультетів, служб. Він завжди знайде час вислухати, порадити, допоможе, навіть якщо питання поза його компетенцією.

Сергій Анатолійович був стратегом: підрозділи розширювалися, вводилися нові спеціальності, необхідні для Збройних сил України. Завжди обґрунтовано, твердо і впевнено йшов до мети і ніколи не відступав.

Питання вирішувалися його доказовістю, хоча й не завжди гладко, зустрічаючи опір керівників Міністерства оборони та Генерального штабу. Переживаючи, Сергій Анатолійович все одно знаходив аргументи і переконував у своїй правильності вибору.

Сергій Анатолійович за життя був скромним, життєлюбним, веселим, відкритим, любив сім'ю, цінував дружбу. Не раз ми зустрічали свята у вузькому сімейному колі. Він дійсно міг створити свято для всіх і навіть на роботі в інституті. Всі ми любили, поважали, цінували його мудрість, його велике серце, життєлюбність, цілеспрямованість, пошук завжди нового, бажання зробити більше і краще. Він був першим, не випинаючись, ніколи не показував себе першим і кращим. Але він був першим и завжди кращим. Таким він залишається в моїй пам'яті і пам'яті всіх, хто його знав.

О. С. Демянюк

УНІВЕРСИТЕТ ВИЗНАЧИВ ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ПОЛКОВНИКА КИРИКА В.Л.

Про цю людину можна сміливо і гордо сказати, він нащадок славних, героїчних і працьовитих людей, які люблять свою державу, свій рідний край, дбають про його красу, добробут і мирне безхмарне небо. Найбільше багатство нашої землі – це, безумовно, люди.

Завжди знаходились особистості, що вирізнялися з поміж інших своїми здібностями, талантом, переконаннями, стійкістю, рішучістю. Саме такою людиною є Кирик В'ячеслав Леонідович. Народився він у с. Велика Вільшанка Васильківського району Київської області. По закінченню школи вступив на історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Навчаючись в Університеті, проходив підготовку за програмою офіцерів запасу на військовій кафедрі.

Свої знання та вміння успішно використовував під час навчальних зборів у військових частинах.

Трудову діяльність В'ячеслав Леонідович починав з посади лектора-екскурсовода в музеї Великої Вітчизняної війни.

У 1982 році виявив бажання призиватися до Збройних Сил СРСР. Служба розпочалася з посади командира розвідувального взводу 72 мотострілецької дивізії у місті Біла Церква. Екстерном закінчив Новосибірське вище загальновійськове політичне училище.

Важливим етапом життя В'ячеслава Леонідовича була служба на крайній Півночі, у місті Магадан. Проходив службу у військових частинах, які забезпечували надійний та безперервний зв'язок з найбільш віддаленими районами крайньої Півночі СРСР. Віддав наполегливій службі на Півночі понад 6 років.

Після проголошення незалежності України написав рапорт про переведення на Батьківщину. Доля усміхнулася майору Кирику – йому запропонували продовжити службу на військовій кафедрі Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Проходив службу у Військовому інституті на посадах викладача, старшого викладача, начальника кафедри, начальника факультету.

Реформування військової освіти вимагало впровадження у військових навчальних закладах нових дисциплін. Потрібні були фахівці зі знаннями політичної та воєнної історії України. Полковник Кирик В'ячеслав Леонідович захищає кандидатську дисертацію з політичних наук. Отримує звання доцента. Він автор понад 50 наукових та методичних праць з питань геополітики, національної безпеки, морально-психологічної підготовки військовослужбовців, історії Збройних Сил України та воєнно-політичної історії України.

Підготував велику кількість кваліфікованих спеціалістів, офіцерів, викладачів, передав їм свій досвід, чимало умінь та навичок.

На даний час В'ячеслав Леонідович – заступник начальника Військового інституту з навчальної роботи.

Хтось з мудрих людей сказав, що кожна людина повинна залишити на землі свій слід, посадивши дерево, зростивши сина, побудувавши дім. Все В'ячеславу Леонідовичу вдалося в цьому житті. І ось вже підростає йому надійна зміна, відрада, поряд з яким він не суворий, вимогливий викладач, зразковий, сумлінний офіцер, а лагідний і турботливий дідусь.

Ю. Голуб

ЮВІЛЕЮ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ !

У 2013 році до 80-річчя заснування військової підготовки в Київському національному університету імені Тараса Шевченка колективом авторів видано книгу "Історія Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка в фотодокументах", в якій за допомогою архівних світлин показано різні періоди існування Військового інституту: створення, становлення, розвиток військової кафедри, її реформування, сучасний стан і повсякденне життя Військового інституту.

До ювілею у Військовому інституті підготовлена та випущена відзнака "80 років заснування військової підготовки у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка", яка поєднує в собі символи та кольори Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Військового інституту.

За ініціативи ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Всеукраїнської громадської організації "Українці в світі" з 2012 року у Військовому інституті функціонує портретна галерея-експозиція "Видатні українські військові діячі та постаті", яка експонує 250 портретів видатних військових діячів, що відзначилися в арміях інших країн. Це не тільки етнічні українці, а й представники всіх 134 національностей, що народились, жили та живуть на нашій землі та складають українську націю. Галерея розташована на 2 та 3 поверхах Військового інституту і присвячена 80-й річниці заснування військової підготовки у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

УРОЧИСТОСТІ З НАГОДИ СВЯТКУВАННЯ 80 РІЧНИЦІ З ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ У КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ПРОВОДЯТЬСЯ 16 ЖОВТНЯ 2013 РОКУ О 15.00 У ЦЕНТРАЛЬНОМУ БУДИНКУ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЗА АДРЕСОЮ: ВУЛ. МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО, 30/1.

Друкований орган Військового інституту У Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Шеф-редактор: Іван ПЕРВАК
Редакційна колегія: Юлія ТЮРІНА, Юлія ГОЛУБ
Дизайн та верстка: Юлія ТЮРІНА
Фото: Ігор НОВОСЕЛЕЦЬКИЙ

Друкується за рішенням вченої ради, протокол від 25.01.07 № 12
Сфера безоплатного розповсюдження – місцева
Адреса редакції: 03680, Київ-680, вул. Ломоносова, 81
Віддруковано в навчально-картографічному комплексі Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Наклад – 50 прим., Зам. 15.
Тел.: 8 (044) 521-32-89 (6-138), http:// www.mil.univ.kiev.ua
© "Універсант ВІКНУ", 2013